Faunistische aantekeningen, 2[1])

Vitrea crystallina (Müller) en Vitrea contracta Westerlund in Zuid-Limburg

door

C. O. van Regteren Altena

Het voorafgaande artikel is mij een aanleiding nog enkele opmerkingen te maken over het voorkomen der beide Vitrea's in Zuid-Limburg, omdat wie afgaat op de gegevens in de literatuur, zich hiervan geen goede voorstelling kan maken.

Van Regteren Altena & Jansen vermeldden destijds (1932, p. 120) voor Vitrea crystallina (Müller) de volgende vindplaatsen in de provincie Limburg: Pietersberg, Gronsveld-Heer, Waterval, Houthem-Valkenburg, Schaesberg, Bemelen. Toen later de ontdekking van J. Schoute, dat Vitrea contracta Westerlund in Zuid-Limburg voor-

[1]) No. 1, zie: Basteria, vol. 10, p. 45 (1946).

komt, bekend werd, bleek dat het materiaal van al deze vindplaatsen, behalve van Waterval, tot de laatstgenoemde soort behoorde. Levend werd zij verzameld op de Pietersberg en in de bosjes langs de Geulweg tussen Houthem en Valkenburg, terwijl op de krijthellingen tussen Gronsveld en Heer, bij Bemelen, en van de Schaesberg[2]) bij Valkenburg lege schelpjes werden gevonden.

Bij latere excursies naar Zuid-Limburg bleek mij dat V. crystallina daar alleen op vochtige plaatsen op de alluviale bodem der beekdalen voorkomt. Behalve bij Waterval vond ik haar in een moerasje aan de Eyserbeek ten Noorden van Wittem, tussen Houthem en Valkenburg vlak aan de Geul, en in een moeras in het Geleendal bij Vaesrade.

In Zuid-Limburg komen de twee soorten dus niet samen voor; zij gedragen er zich als oecologische vicarianten. Dat is in meer gebieden het geval en daardoor is het begrijpelijk, dat men V. contracta wel voor een vorm van V. crystallina heeft gehouden en de verschillen aan invloeden van het milieu, waarin de dieren leven, heeft toegeschreven. Nu echter blijkt dat zij bij uitzondering ook samen kunnen voorkomen, zonder dat dan overgangsvormen gevonden worden, die men noch tot de ene, noch tot de andere soort kan rekenen, moet deze mening verlaten worden.

In de fauna van Zuid-Limburg doen zich nog enkele analoge gevallen voor, die nader onderzoek verdienen. Zo komt er naast de in ons land algemene Cochlicopa lubrica (Müller) op verschillende plaatsen een tweede vorm, C. minima (Siemaschko), voor. Deze laatste trof ik ook in de duinen bij Overveen aan. Ik beschik nog over te weinig levend verzameld materiaal uit Zuid-Limburg, om over het voorkomen van C. minima te kunnen oordelen en tot dusver is voor mij het bewijs dat zij meer dan een modificatie van C. lubrica is, nog niet geleverd.

Geciteerde literatuur

Altena, C. O. van Regteren, & Jansen, A. J., 1932. De landslakken van de provincie Limburg. Natuurhist. Maandbl., vol. 21, pp. 107—108, 118—124, 8 fig.

[2]) Waar in de publicatie van Van Regteren Altena & Jansen de vindplaats Schaesberg wordt genoemd, is de Schaesberg bij Valkenburg bedoeld, en niet de gemeente van die naam.